

PSST... MATURA

PYTANIE JAWNE 42 · MATURA USTNA 2027–2028

WESELE · KONTEKST: LALKA

WSPÓLNY STÓŁ, ZERO ROZMOWY

Pytanie jawne 42: „Co utrudnia porozumienie między przedstawicielami różnych grup społecznych? Omów zagadnienie na podstawie Wesela Stanisława Wyspiańskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst”. Proponowany kontekst: Lalka Bolesława Prusa.

TEZA W JEDNYM ZDANIU

Porozumienie blokują uprzedzenia, protekcyjny ton i wyobrażenia o innych, które zastępują prawdziwe zainteresowanie drugim człowiekiem.

GOTOWE ZDANIA NA EGZAMIN

NA POCZĄTEK

„Wesele” pokazuje, że porozumienie między grupami blokują uprzedzenia, protekcyjny ton i wyobrażenia zastępujące prawdziwe zainteresowanie drugim człowiekiem.

NA ZAKOŃCZENIE, PO KONTEKŚCIE

Bronowicka izba i salon Łęckich dowodzą, że wspólny stół nie oznacza jeszcze bliskości społecznej.

SCHEMAT ODPOWIEDZI

Teza o stereotypach i braku słuchania. Czepiec i Dziennikarz — protekcyjność. Radczyni i Klimina — niewiedza i zadeklarowany dystans. Pan Młody — idealizacja. Kontekst: salon patrzący na Wokulskiego jak na kupca. Wniosek: porozumienie zaczyna się, gdy drugą stronę uznajesz za partnera, a nie za dekorację albo przeszkodę.

Chcesz mieć to pytanie z głowy? W książce „Psst... matura” masz wszystkie 76 pytań: tezę, gotowe zdania, plan, pułapki i trening — a w tomie 2 wzorcowe wypowiedzi. Zajrzyj: niekazmuliczyc.pl/psst/

SPRAWDŹ SIĘ

Odpowiedz najpierw sam(a) — kierunek odpowiedzi zakryj kartką.

1. Postaw tezę — Dlaczego wspólna zabawa nie gwarantuje porozumienia?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Grupy mogą przebywać w jednym miejscu, a nadal patrzeć na siebie przez stereotypy. Przeszkadzają protekcjonalność, niewiedza o codziennym życiu innych i brak rzeczywistego słuchania.

2. Przedstaw Czepca i Dziennikarza — Kto chce rozmawiać o polityce, a kto unika rozmowy?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Czepiec pyta o sprawy świata i mówi, że chłopci czytają gazety. Dziennikarz zakłada jego niewiedzę i woli wizję spokojnej wsi oddalonej od polityki.

3. Omów Radczynię i Kliminę — Co zdradza pytanie o zasiewy i zdanie „Wyście sobie, a my sobie”?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Radczyni pyta o pracę rolną w niewłaściwej porze, ujawniając brak wiedzy. Zdaniem o życiu „osobno” nazywa utrwalony dystans między grupami.

4. Dodaj Pana Młodego — Czym różni się zachwyt nad wsią od poznania realnego życia jej mieszkańców?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Pan Młody fascynuje się strojem i obyczajami, lecz bywa skłonny idealizować wieś. Nie trzeba negować jego uczucia do Panny Młodej, by zauważyć, że estetyczna fascynacja nie usuwa różnic doświadczeń.

5. Zastosuj „Lalkę” — Jak salon ocenia Wokulskiego i dlaczego to utrudnia rozmowę?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Część arystokracji patrzy na jego pracę kupca z góry, mimo majątku i zasług. Etykieta społeczna zastania człowieka. Wokulski ma szlacheckie korzenie, ale prowadzi sklep — nie należy mylić zajęcia z pochodzeniem.